

MATEJ HUBAD.

Matej Hubad, eden naših najvažnejših glasbenih delavcev, se je rodil dne 28. avgusta 1866. Valentinu in Mariji roj. Pušavec v Povodju št. 5 pri Škaručini. Ljudsko šolo je obiskoval na Škaručini in v Ljubljani, gimnazijo v Ptuj in v Ljubljani 1879—1886. Eno polletje je poslušal pravne nauke na graškem vseučilišču, nato pa se je l. 1887. vpisal na dunajskem konservatoriju, kjer je studiral glasbo pri Brucknerju (harm., kontrap.), Vocknerju (orgle), Ludwigu (klavir), Forstenu (solopetje), Prossnizu (zgodov.) in drugih. Vmes je v letih 1891—1896 vodil »Glasbeno matico« v Ljubljani. Dovršil je studije z odličnim uspehom l. 1898. in se takoj zopet vrnil h »Glasbeni matici« v Ljubljano; zavod se je pod njegovim artistskim vodstvom hitro povzpental, tako da se je iz nižje šole razvil v dobro srednjo šolo; število 120 učencev iz l. 1891. je narastlo nad 1200 v letu 1919/20, katero število se je pozneje še povečalo do 1500.

Hubad ima tudi največ zaslug, da se je l. 1919. otvoril pri »Glasbeni matici« konservatorij za glasbo in igravsko umetnost, ki sedaj kot najvišji glasbeni zavod v Sloveniji že peto leto zelo uspešno deluje. Vzgojil je več učiteljskih moči za pouk petja na ljudskih, meščanskih, srednjih šolah, naši operi je preskrbel nekaj prav uporabnih pevk in pevcev.

Hubad sam je kot profesor solopetja izvežbal več priznanih slovenskih koncertnih in opernih pevcev in pevk.

Da omenimo samo nekatere, n. pr.: kot koncertno in še bolj kot operno pevko zelo priljubljeno Pavlo Lovšetovo, dalje Miro Dev-Kostaperarijevo, Irmo Polakovo v Zagrebu, operno altistino Marico Peršlovo v Pragi, operetno subreto R. Thalerjevo, Erno Povšetovo, Jelico Sadarjevo, opernega tenorista Rijavca v Zagrebu, operetnega tenorista Ljubiša Ilića v Pragi, L. Kovača, baritonista Levarja, najboljšega slovenskega pevca, opernega basista Jul. Betetta v Ljubljani, izbornega basista J. Križaja v Zagrebu.

Kot koncertni vodja matičnega zbora je v mnogoštevilnih vzornih koncertih seznanjal poslušavce z najboljšimi koncertnimi skladbami domače in svetovne literature. Opozorimo naj samo na nekatera imena slavni skladateljev: na Dvořaka, Beethovna, Brucknerja, Haydna, Mozarta, Perosija, Bossija, Verdija, izmed slovenskih na Gallusa, Sattnerja, Lajovca, Foersterja itd.

Večkrat je bil tudi ud gledališke uprave; v zelo dobrem spominu imamo še čase, ko je v neugodnih razmerah s kapelnikom Beniškom našo opero jako visoko dvignil. Danes je zopet intendant slovenske opere, kjer se očitno zelo trudi, da bi našo opero postavil na lastne noge, tako da se bo mogla vzdržati s samimi slovenskimi pevskimi močmi. »Jugoslovanska akademija znanosti in umetnosti v Zagrebu« ga je zaradi zglednega glasbenega delovanja l. 1919. imenovala za častnega člana.

Kot pevci radi priznavamo, da je slovensko petje pravzaprav še le Hubad dvignil na resnično umetniško višino. On je s svojima dvema zbirkami harmoniziranih narodnih pesmi tudi slovenski narodni pesmi priboril vstop v koncertno dvorano.

Njegova, sicer preprosta, pa vendar tako plemenita harmonizacija je bila za slovenski glasbeni svet kar razodetje. Teoretično je pri starejših glasbenikih vsled gibkejšje modulacije, disonanc in alteracij paletela celo na odpor, praktično je pa v poslušavcih razvnela velikanski ogenj.

Potem pa način petja, kakor ga je on prvi uvedel v matični zbor. Skoro skrivnostno so nam pripovedovali matični pevci, kako pod njegovim vodstvom pojo; kako Hubad napravi crescendo (naraščanje), poudarek itd., kake učinke dosega z agogiko (pohitevanje, zadrževanje) itd. Mi smo poslušali z odprtimi usti, saj se nam je zdelo skoro neverjetno.

Do tedaj namreč celo naši boljši zbori niso znali drugega kot gol, enakomeren forte (močno), nekateri najboljši so dosegli včasih tudi njegovo nasprotje: piano (tiho), prav redki še sredino med obema: mezzo-forte (srednje močno). Crescendo in decrescendo (naraščanje in pojemanje) so skladatelji pač pisali, izvrševal ga je pa redko, redko kak zbor, pa še tedaj negotovo, sunkovito. O lepem poudarku in deklamaciji se veliki večini pevcev, pa tudi pevovodij, še sanjalo ni.

Tedaj pa je nastopil Hubad in je vse to, kar petje še le lepo dela, česar dotlej iz grl slovenskih pevcev uho še ni čulo, podajal v vzorni lepoti, in sicer cerkveno in svetno pesem. Kar trepetali smo v prvi ljubezni, ki nam je srce v njej vzplamtelo do prelestnega čara naše pesmi. Takrat še le se je slovenska duša zavedela, da naša pesem ni samo za fante na vasi ali za dekleta ob nedeljskih popoldnevih na vaški trati...

In če danes naši zbori s hitrimi koraki napredujejo proti umetniškim višinam, si Hubad lahko čestita: on jim je pokazal pot.

Izdal je: »Slovenske narodne pesmi« 1894. in »Slovenske duhovne pesmi«. — Ves čas, kar je pri »Glasbeni matici«, ureja tudi njene publikacije.

K.

PETJE IN DRŽAVA.

(Dalje.)

M. B.

Prvi pogoj torej je, da državniki izprevidijo to krivico, ki so jo storili pevski umetnosti in jo takoj popravijo. Pevska izobrazba ne spada k ročnosti, temveč odločno k filozofsko-etičnim, oz. estetičnim strokam. Zato je njeno mesto daleč zgoraj, vsaj pri psihologiji in fiziki.

Seveda treba skrbeti pri nas tudi za prave učitelje. Kdor zna na klavir igrati, še ni zrel za učitelja petja in glasbe. Zdi se mi, da je pri pouku petja, kakor ga mislim v teh vrsticah, veliko važnejša srčna izobrazba, kot katerakoli spretnost na glasbilu. Zato mora država skrbeti tudi za primerno izobrazbo učiteljev in ureditev glasbenega pouka. Skrbeti mora posebno za učitelje, ki bi poznali poleg tehnične še posebno etično stran glasbene umetnosti. Kaj ne verujete, da je tudi to velik vzrok, da pri nas petje peša? Svoj čas je naša pesem imela nalogo užigati in manifestirati navdušenje za narodnost. Navdušen pevec, ki je pri vsaki primerni priliki pomagal naši pesmi do veljave, je veljal za dobrega narodnjaka. Mlačneži niso peli. Danes je ta pomen našega petja ugasnil. Pesem služi čisti kristalni pevski umetnosti. Pri nas so ti pojmi še zabrisani, zato imajo pevci v splošnem tako malo smisla za velike žrtve. Zato je pevcem še danes ljubša krepka pesmica kot še tak glasbeno zamišljeni umotvor.

Vsi, ki vam je pevska umetnost pri srcu, zganite se, zložimo se v mogočno armado in zahtevajmo na pristojnih mestih pravic, ki nam gredo! Mi vršimo kulturno in domovinsko delo prve vrste, zato imamo pravico zahtevati od države:

1. da se petje v šolskih načrtih takoj črta med veštinami (ročnostmi) in uvrsti tja, kamor po svojem bistvu spada;

2. da takoj ukine vsakršen davek od naših pevskih prireditelj, ki ne štejejo med dobičkanosne veselice, temveč med prosvetne prireditve, prve vrste;

3. da prizna pevcem in pevskim zborom vsaj one pravice, ki jih imajo telovadci in sportniki, t. j. pri pevskih izletih in prireditvah kar največje ugodnosti pri vožnji;

4. naj pevsko umetnost še posebej izdatno podpira z denarnimi sredstvi. Vsako društvo, vsak zbor, ki smotreno, resno goji slovensko pesem, mora biti deležen letne denarne podpore;

5. naj prevzame vse upravne stroške pevskih centralnih organizacij (P. Z. in Zveze pevskih zborov).

Zbori, društva! Sklenite te resolucije, pa jih pošljite Pevski zvezi, ki bo z Zvezo pevskih zborov napela vse sile, da nam te pravice izposluje.*

* Slov. Glasb. društvo »Ljubljana« in pevski zbor »Sloga« v Radovljici sta jih že sklenila. — (Op. ur.)

PEVSKI SPOMINI. (Dalje.)

Piše Jakob Aljaž.

V s e m e n i š č u. Dotlej je pelo kakih 8 izvežbanih pevcev. Sčasoma sem jih izuril 30, tako da smo se postavili, posebno o sv. Telesu in o Veliki noči. Škof Vidmar je bil zadovoljen ter mi poslal vselej po 70 gold. za pevce. Pa pevci so meni polovico za trud prisodili. Peli smo tudi stare klasične himne iz Cantica sacra in iz nemških zbirk (Dr. Haberl, Rosenkranzlieder), katere je izvrstno prevel v slovenščino Podboj. Kot pevodja sem skušal biti nepristranski, pa vključ temu so včasih prišle praske, katere je bilo treba poravnati. Kot pevci smo se zavedali svoje časti. Ko je neki profesor (dr. Klofutar) v 4. letu rekel v šoli, da pevce večkrat žeja, ker imajo suha grla (cantores potatores), so pevci soglasno zahtevali, da grem k spiritualu dr. Paukerju z izjavo, da noben pevec več ne bo pri zborovem petju ust odprl. Nato odgovori dr. Pauker: »Le povejte pevcem, da to ni mnenje semeniškega vodstva, ampak le osebno mnenje dotičnega profesorja; le še naprej pojte.« Pa pozneje je bil dr. Klofutar pevcem prijazen in pri kosilu, ko je hodil po Gorenjskem obiskovat svoje prijatelje in bivše učence, vedno prosil, da naj kaj zapojemo. Pozneje sva se večkrat razbesedila zaradi Triglava (»O Triglav, moj dom«), ko je trdil, da je to greh, in da so le nebesa naš dom. Pa jeze ni držal. — Za svet sem večkrat vprašal g. Foersterja, ki je bil nam pevcem prijazen in postrežljiv. Tudi nam je več pesmi komponiral. Ko je bil prošt Zupan ustoličen, je mene prošt naprosil, naj bi mi bogoslovci zapeli »Te Deum«, — pa škof Vidmar je ukazal, naj izvrši »Te Deum« Foerster, stolni pevovodja, kakor drugekrat pri ustoličevanju, kar je bilo čisto prav. Zupan je imel piko na Foersterja in je večkrat zmešnjavo naredil. Nekoč mi naroči, da naj Foerster na zahvalno nedeljo popoldne privzame v zadnjem trenutku še nekaj godbenikov (trobentačev) brez not! — Nezgod a pa je bila na šenklaškem koru zadnji dan majnika k sklepu, ko je orgljal mladi Gregor Rihar. Določeno je bilo, da pojemo v moškem zboru »Te Deum« (Mašek: D-dur). Slučajno se je primešal med pevce tudi prošt Zupan. Ko duhoven zapoje »Te Deum«, šele takrat pravi prošt (takrat župnik): »Ne, ne, ampak pojte »Hvala večnemu Bogu« (»Großer Gott«), dasiravno mi zahtevamo »Te Deum«. Organistu Zupan ukaže začeti »Großer Gott«. Kunstelj, naš pevovodja, pa na svojo roko začne »Te Deum«, toda za terco previsoko; nekaj taktov pojemo v tej

strašni višini, pri »Deus Sabaot«, pa bas začne niže. Ko končamo, je vse razburjeno. Kunstelj, stoječ zraven prošta, note celo ob tla treščil. Ne vem, kako sta pozneje poravnala. — Bogoslovci smo napravili tudi igre in koncerte, ter povabili narodne prvake: dr. Bleiweisa, dr. Costa itd. Za igre sem šel prosit Nollija, da je prišel k skušnji. Mojstrski je pokazal, kako narediti, da n. pr. v gostilni vsi vpijejo in pokonci skočijo!

Moj oče, ključar na Šmarni gori, in prošt Zupan, sta bila prijatelja in sta razne načrte delala. Moj oče so navduševali, da se napravi k tem trem zvonovom na Šmarni gori (D, fis, a) še veliki zvon (ton A, 52½ centov), ki se bo slišal do Ljubljane, Loke, Kranja, Kamnika; Zupan je pritrdil in pritiskal na vodiškega župnika Kajdiža (Šmarna gora spada pod Vodice), da je nabiral pri romarjih denar. Moj oče so nabirali v župnijah okoli Šmarne gore. Pomislila nista, da se z visokih gora zvonjenje v nižavo le malo sliši, ker gre glas (Kugel-Schallwelle) večinoma v višavo. Mogočen pa se sliši vrh gore. Jaz sem določil ta A (kvartsektakord). Spilil sem vilice (Stimmgabel) na nizki ton a malega zvona šmarnogorskega in nesel vilice (tón) na Dunaj. Kajdiž in jaz se podava v decembru l. 1873. v Wiener-Neustadt k Hilzerju. Zjutraj ob šestih sva bila že tam, greva v cerkev, na ogrsko mejo do Litve; tam vprašam pri mostu kmeta, kako se imenuje neka gora (Raxalpe in Schneeberg), pa dobim odgovor: »Was geht mich der Berg an! (Kaj me gora brigat!)« — Ko smo se s Hilzerjem dogovorili glede novega zvona za Šmarno goro, sva se peljala še na Dunaj. Meni je bil Dunaj že znan, Kajdižu še ne. Pogledava znamenitosti, obiščeva jezuita Stareta; na hodniku srečava duhovitega pa dovtipnega Klinkowströma. Pripovedoval je, kako je na prižnici Dunajčane potegnil: »Drugič vam povem, od kod jezuiti denar dobivajo.« Prihodnjo nedeljo pa pridiguje pred polno cerkvijo radovednih poslušalcev o večnih peklenskih kaznih. Po pridigi pa pravi: »Zdaj se pa spomnim, da sem vam obljubil povedati, od kod jezuiti denar jemljejo. Vprašal sem superiora, ta mi je pa odgovoril: To Vam nič mar. Zato vam moram tudi jaz prav samo to povedati: To vam nič mar. Amen.« — Na Dunaju sva obiskala tudi dvorno opero, pa je Kajdiž menil, da vodiška pevka bolje poje kot primadona v dvorni operi... — Ko sem bil kaplan v Tržiču, so me na več krajih prosili, da določim tone za nove zvonove. Plazil sem se po zvonikih, pilil vilice, dopisoval Hilzerju, pri katerem smo zvonove naročali, kajti takrat smo ljubljanskega Samassa bojkotirali, ker je bil odbornik glasovitega nemškutarskega konstitucionalnega društva, ki je odpadnik dr. Döllingerju (zaradi papeške nezmotljivosti) poslalo zaupnico. — Kakor sedaj »Cerkveni Glasbenik«, tako je pisal takrat list »Musica sacra« in »Fliegende Blätter für kath. Kirchenmusik«, kakšne tone naj imajo zvonovi.

Koral v semenišču je učil Nedved le malo časa, ker je zbolel. Potem smo se sami učili. — Odličnjakom: proštu, dr. Bleiweisu, dr. Tomanu in drugim smo peli lepe nagrobnice in nas je Foerster pohvalil. — Koral v četrtem letu za novomašnike sem potem učil sam. Vaje za koral je povsod treba, tudi pri dobrih pevcih. Domišljavi pevci preveč vase zaupajo, brez vaje antifon ne zadenejo in prefacijo previsoko začnejo, tako da ne morejo zmagovati. Če ima bogoslovec le količkaj posluha, se s pridnostjo koralahko dobro nauči. Veliko sem se mučil s takimi, ki niso imeli prav nič posluha. Na harmoniju sem nekateremu (Masterlju) privatno stokrat in še več igral »Ite, missa est« in on je zraven pel. Ko ga pa slišim po par letih peti na Šmarni gori, ko je prišel kot kaplan od Sv. Petra v Ljubljani, slovesni »Ite, missa est«, radovedno poslušam, kako bo šlo. Res je šlo približno gor in dol, pa noben interval ni bil pravi. Špendal, ki je stal

poleg mene, mi pravi: »Jaka, če ti to na note spraviš, pa ti dam sto gol-dinarjev!« — Pa koliko ur sem ga učil Masterla posebej le »Ite, missa est«. Laudanda voluntas. — Takrat smo začeli po Haberlu koral peti diatonično. Poprej so duhovni večinoma peli poltona namesto celi ton, pri prefaciji »Domino, Deo nostro«, tudi kanonik, pozneje škof Krizostom Pogačar. Ko je bil proš, sem ga hodil učiti koral peti, pred vsakim praznikom dve uri, in mu spisal dve antifoni za slovesne vespere na note, ker je Pogačar vpeljal, da celebrant načne začetno antifono in antifono za »Magnificat«.

Ni čuda, da so duhovni pri koralu rabili pol tona (diēsis), saj so znameniti koralisti v knjigah pol tona zagovarjali, in celo Palestrina, ki večinoma rabi diatoniko, včasih pri večglasnem petju naredi križec.

V tistem času, pred kakimi 60 leti, je Nedved dal na svetlo zbirko »Slavček« I., II., in III. zvezek za ljudske šole. Preden je dež. šol svet izdajo Slavčka odobril, je prašal še Foersterja za njegovo mnenje (recenzijo). Foerster je pismeno poročal, da so skladbice za otroke dobre, posebno v I. zvezku, sicer pa je Slavček pomanjkljiv in enostranski, ker so v njem le Nedvedove skladbe. Priporočil je, naj se dodajo še nekatere primerne narodne pesmi. V tem smislu je dež. šol. svet Nedvedu svojo željo izrazil. Nedved je ubogal, bil je učitelj na pripravnici, pa Foersterju je zameril, rekoč: »Še toliko mi ne zaupaš, da bi otroške pesmice znal napraviti.« Toda Foerster je prav imel. Umetniki, glasbeniki so večkrat enostranski, preveč vase zaljubljeni. Občinstvo je potem javni, nepristranski sodnik. Klemenčič, moj katehet na normalki, ni maral za otroške pesmi v Slavčku, rekoč: »Tako se trudi Nedved po šoli z otroki, gode jim z goslimi, pa njegove pesmi ne gredo nič v ušesa, ker niso narodne, za naša ušesa niso.« — Res, okus je subjektiven: Kranjec ima žgance, Italijan polento, Mažar golaž, Čeh buhteljne itd.

Del zbora »Pevske zveze« s pevovodjem Bajukom pred uršulinsko cerkvijo ob katoliškem shodu. Ves zbor šteje krož 1400 pevcev in pevk.

ŠKRJANČEK POJE ...

Dr. Anton Schwab.

Harmonizatorična študija melodije, zapisane v Štrekljevi zbirki na strani 219., šte. 7218, zapisal Jul. Slapšak, zapel Piškurjev oče, iz Slapšakovega rokopisa II. 49, kjer je ta melodija:

Škr - jan - ček po - je, žvr - go - li, se bel - ga dne - va ve - se - li:

Le pojd' o - rat, sej - me se - jat, pa boš mel ži - ta en - krat!

Zapis te melodije se mi je zdel pri notah z * zaznamenjanih neverjeten in stavek v sedmih taktih nepravilno zapisan, prav tako znamenje *b* in označba $\frac{2}{8}$ takta. Porabil sem torej to melodijo le v bistvenih potezah za sledeči napev, kateremu se prilaga najbolj besedilo, kakor ga je zapisal Matej Hubad:

Kjer - kol se mi - dva sre - ča - va, prav mi - lo se po - gle - da - va, sol - zne so ble o - beh o - či, to vse lju - be - zen stri.

Pozneje pa sem našel, da Slapšakov zapis ni potreben tolike spremembe, in harmoniziral sem ga z nebistvenimi spremembami tako, kot je natisnjen v prilogi.

Za to harmonizacijo se mi zdi najprikladnejše Hubadovo besedilo. V Štrekljevi izdaji pa je zapisano besedilo, kakor v naši prilogi.

GLASBENA PRAVILA. (Dalje.)

Priobčil P. H.

Spoštuj, kar je starega, pa tudi za novodobno glasbo imej odprto srce. Zoper neznana imena ne imej nobenih predsodkov.

Diletanti (samouki) ljubijo melodijo; in res, glasba brez melodije je nesmisel. Ali med melodijo in melodijo je velika razlika. Lahkih, ritmično-prijetnih melodij, kakor jih nudijo novejšje italijanske opere, se boš kmalu naveličal. So pa še druge vrste moledije, kremenite, absolutne, ki se nahajajo pri Bachu, Mozartu, Beethovnu na vsaki strani.

Ako iščeš melodij pri klavirju, je čisto prav; še več je pa vredno, ako jih najdeš brez klavirja.

Ce hočeš skladati, vzemi papir in napiši, kar ti je prišlo na misel. Ko je skladba končana, jo zaigraj na klavirju. Glasba, ki si jo sam občutil v svojem srcu, bo vplivala tudi na druge.

Morda ti je Bog dal bujno domišljijo; sedi h klavirju in v tihih urah izlij svoje srce v harmonije; zašel boš tem bolj v magične kroge, čim manj ti je znano kraljestvo harmonij. V mladosti so to najsrečnejše ure. Varuj

se pa izgubiti v prazne fantastarije, ki ti samo kradejo čas in zmožnosti. Rajši zapiši, kar ti narekuje domišljija, ker s pismom se najlaglje priučiš jasne in lepe oblike.

Uči se dirigirati; zato opazuj pri koncertih dobre dirigente in dirigiraj ž njimi v duhu. To ti prinese veliko jasnost.

Uči se življenja, gôji tudi druge umetnosti in vednosti.

Pravila morale so tudi pravila umetnosti.

Z marljivostjo in vztrajnostjo se moreš visoko povzpeti.

Iz ene kile železa, ki malo stane, se lahko naredi več tisoč peres za ure, ki veljajo stotisoče dinarjev. Tudi ti zvesto uporabi zmožnosti, ki ti jih je dal ljubi Bog.

Umetnost brez pravega navdušenja ne pride nikamor naprej.

Umetnost nima namena zbirati bogastvo. Skušaj postati pravi umetnik, vse drugo ti pade v naročje.

Ako ti je oblika jasna, ti postane jasen tudi duh.

Morda samo genij razume genija.

Kdor posluša orkestralno delo in se mu zdi, kakor da bere partituro, ta je mož na svojem mestu.

Učenja ni nikdar konec.

NARODNA PESEM V SEKIRICAH.

M. Bajuk.

III. Za klavir (violino).

FOERSTER ANTON: Krainer Festmarsch. Op. 53. Koračnica za klavir, založil Kleinmayr-Bamberg v Ljubljani, tiskal Eberl na Dunaju.

Vsebina: To je bil taisti dan. — Solnce mi rajša. — Očka ljubeznjivi, saj vi niste krivi.

FOERSTER ANTON: Po jezeru bliz' Triglava. Koncertna ilustracija slov. nar. pesmi. Za glasovir zložil —. Izdala Glasbena Matica v Ljubljani. Kamnotisk Schmetka in Eberle na Dunaju.

FEIX ADOLF: Slovenska rapsodija. Za klavir v Novih akordih l. IX, št. 2. V trio je porabljena pesem: Nikdar ne bom pozabil očeta svojega. En starček je bil, je vince rad pil.

FUČIK JULIJ: Triglav. Koračnica za klavir iz l. 1913. V trio porabljena pesem »Po jezeru«.

HOFFMEISTER KAREL: Rapsodija na slov. nar. pesmi. Op. 4. Izdala Glasb. Matica. Za klavir.

JAKL ANTON: Našim rojakom. Op. 31. Koračnica za klavir. Založil R. Drischel, tiskal C. G. Röder v Lipskem.

Vsebina: Prijatelji, zdaj vesel bodimo. — Bratci veseli vsi. — Ljubca, povej, povej! — Rdeči ogenj brez plamena (trio). — Oj tam za goro.

JAKL ANTON: Pozdrav z Dolenjske. Op. 30. Koračnica za klavir. Založil R. Drischel, tiskal C. G. Röder v Lipskem.

Vsebina: Pridi Gorenje! — Barčica po morju plava. — V nedeljo jutraj vstala bom.

JAKL ANTON: Pozdrav z Bleda. Op. 28. Koračnica za klavir. Založil R. Drischel, tiskal C. G. Röder v Lipskem.

Vsebina: Preljubo veselje, oj kje si doma. — Otok bleški.

NOVE SKLADBE

Vinko Vodopivec: Lavretanske litanije. Nr. 2. Zložil —. Gorica 1922. Založil skladatelj. Preprosta, jasna skladba, ki pa ne pogreša neke toplote, kar mogočen vtis delajo nekateri stavki. Goričani jih bodo veseli, pa tudi drugod, kjer vse litanije pojo na koru, bodo ž njimi zadovoljni.

Vinko Vodopivec: Mávněte, Orli! Pochod slovinských Orlů »Dvignite, Orli!« Zložil —. Dechová huďba. V Brně 1921. Nakladem Ustřední Rady Orla Česko-slovenského. — Občanská tiskárna. — Za znano in priljubljeno efektno orlovsko koračnico so v žepni obliki izdani posamezni glasovi za godbo s trobili in pihali, in sicer vsak glas na posebnem listku, da ga godbenik kar naravnost lahko rabi.

Emil Adamič: Pet ženskih dvospevov (zborov) s spremljevanjem klavirja. Besedila Cvetka Golarja: Iz bosanskega perivoja. Cena 16 Din. V Ljubljani 1922. Založilo in izdalo pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. — To je posebnost v naši glasbeni literaturi: pet pesmi, pet dehtečih šopkov, ljubkih, nežnih; s tenkim čutom je skladatelj prisluškoval dekliskemu srcu, njega »kipečim vrhovom, belim samotam — s Sardenkom govorim — temnim lesovom«, da pogosto zaslišiš lahni, prožni korak, občutiš vriskajočo radost, pa tudi globoko, tiho bol, ki je v te pesmi položena. To, kar je Čehom povedal Dvořák, je nam podal v glasbi Adamič. Skladbe so poleg tega vrlo zajemljive zaradi svojega kontrapunktičnega značaja in obilice kanoničnih oblik: prostejših imitacij, strogega kanona v raznih intervalih, nasprotnem postopanju, dvojnega kontrapunkta. Toda navzlic tej kontrapunktični raznolikosti in harmonično-modulatoričnem bogastvu, ki se zlasti težka otožnost v njem preliva, delajo skladbe vtis gibke lahnosti in za Adamiča tako značilne miline. Če še to omenim, da zna izvrstno označiti zunanji položaj, n. pr. konjski dir in skok in peket, smo poudarili vsaj najvažnejše lastnosti teh petero skladb, ki bodo ženskim zborom po eni strani v pravi užitek, po drugi se bodo pa prav mnogo pri njih naučili.

Jos. Sicherl in Stanko Premrl: Aleluja! 15 velikonočnih pesmi. Riharjevi, Vavkovi, Cvekovi, Gerbičevi in drugi napevi. Zbrala in za mešani zbor priredila — — — IV. pomnoženi natis. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, 1923. — Ljube znanke so te pesmi, porojene iz velikonočnega čuvstvovanja, kakor se je ustalilo v drugi polovici 19. stoletja; še vedno se ob teh zvokih hitro oglasi v nas sorodna struna in misel in občut velike noči nam prevzame dušo. Urejene so dobro, samo to ne vem, zakaj sta prirejevalca v 6. pesem vrnila v predzadnji takt štiri četrtinke namesto treh? Menda vendar ne zato, da moreta bas in tenor opletati z obrabljenim repom. Besedilo bi se bilo tudi moglo ogniti že davno preživelim germanizmom: n. pr. »skoze« svojo božjo moč itd. Take reči je že treba popraviti, naj bi rekla n. pr. Dokazal božjo moč...

Vinko Vodopivec in * * * : Kupleti. V Gorici 1923. Izdala in založila »Prosvetna zveza«. Cena L 1.50. Preproste stvari, za predpust prav dobre, druga nas hoče z obilico deloma zajemljivo učinkujočih vzporednih kvint zavzeti za »zlati čas«. S posebnim kupletom »Gospodične in dekletac« je Vodopivec obojim povedal nekaj potrebnih resnic. Cena L 0.70.

VESTNIK PEVSKE ZVEZE

OBČNI ZBOR PEVSKE ZVEZE se je vršil ob priliki katoliškega shoda dne 27. avg. 1923 v pevski dvorani »Ljubljane«. Predsednik je poudaril, da je imela Pevska zveza svoj veliki občni zbor pravzaprav prejšnji dan pri sv. maši na Kongresnem trgu, ko je v impozantnem pevskem nastopu, kakor ga slovenska prestolnica še ni videla in ne slišala Slovenija, pokazala svoje nepričakovano disciplinirane in izurjene vrste. Neverjetno, a dejstvo je, da je bilo petje tako enotno, kakor da poje zbor, ki se stalno skupno vadi, ne pa zbrani zastopniki nad sto različnih zborov. Nastopilo je po prijavah in štetju krog 1400 pevcev. Ta nastop je pokazal živo potrebo Pevske zveze, dokaz nje smotreno delovanje. Treba je le še poglobitve, razširitve. Naj ne bo zbora v Sloveniji, ki bi ne bil pri nas včlanjen.

Tajnikov namestnik prof. Bajuk je poročal o lepem delovanju dotedanjega tajnika Podgorška, ki je bil prestavljen v Novi Sad. Sej je bilo pet, na novo sprejetih pet zborov; okrožni prireditvi

sta bili doslej dve: za ljubljansko okrožje je bila v Dolskem (7 zborov) 5. avg.; novo ustanovljeno krško okrožje pa v Cerkljah na Dolenjskem (5 zborov) 22. jul.; celjsko se pripravlja za september. — Doneske za venec Ljubljani so plačali doslej samo zbori ljubljanskega okrožja.

Blagajnik poroča, da je blagajna prazna in da ima celo dolg.

Pevovodja poroča, da se je letošnje delo sukalo izvečine okrog kat. shoda. Zahvaljuje se pevovodjem, ki so pevce izvrstno pripravili: »Ponesite pevcem zahvalo občnega zbora!«

Za artistični odsek poroča njega načelnik, Bajuk: Sej je bilo osem. Razpisane nagrade so prinesle »Pevcu« precej gradiva. »Pevec« zaradi raznih hudih zaprek ni mogel vselej redno iziti. Odsek se je trudil odstraniti ovire. Veliko naročnikov naročnine še ni poravnalo, tako da smo se morali zadovoljiti. Uprava je delovala brezplačno. Zbori premalo oz. nič ne poročajo Zvezi o svojem delu in nastopih. Sklep in naro-

čilo današnjega občnega zbora bodi: »Pevca« točno plačevati, pridobivati naročnike in »Pevski zvezi« oz. »Pevcu« točno poročati. Poročila niso baharija, ampak neobhodno potrebno sredstvo za razvoj, statistiko, zgodovino.

Pri volitvah so bili izvoljeni: za predsednika dr. Kimovec, za odbornike: dr. Logar, p. Ferd. Zajc (Vič), Podgoršek, Zorn, Pajk, Zdešar, Tome, Breskvar (Št. Jakob), Torkar, Hočevvar, Premrl, Rupret (Št. Jurij pri Grosupljem), Plahutnik, za pevovodja prof. Bajuk; za preglednika računov pa Medved in Mavrič. V artistski odsek: P. H. Sattner, St. Premrl, dr. Kimovec, p. Ferd. Zajc, Zdešar.

Na predlog prof. Bajuka se je določila članarina na 25 Din letno za vsak zbor. Plačajo naj jo zbori do novega leta; velja pa od občnega zbora. S tem odpade obveznost plačati zvezi 5 odstotkov čistega dobička vsakotere prireditve.

Bajuk je predlagal, naj bi se vršila prihodnja zvezna prireditve v Cerkljah na Dolenjskem. Čas določi odbor s krajevnimi zastopniki.

Isti je predlagal, naj P. Z. potrka na denarne zavode, da nam s podporo omogočijo nadaljnje delovanje. Predlagal je tudi, naj bi se za petletnico P. Z. pripravila, če treba, večredna pevska tekma. Vsak pevec naj bi v ta namen plačal Zvezi na leto 2 dinarja. Odbor pa naj bi pripravil vse, kar je potrebno, in zborom pravočasno sporočil. Taka prireditve bi bila velikanskega umetniškega in agitatoričnega pomena. — Vsi predlogi so bili sprejeti.

ODLIKOVAN je kn. šk. duh, svetnik Jakob Aljaž, župnik na Dovjem, častni član »Pevske zveze«, »Glasb. matic«, »Ljubljane« itd., z redom sv. Save IV. razr. za izredno uspešno delovanje na slovenskem kulturnem polju. Aljaž je vnet dušni pastir, velik planinec, posebno velikih zaslug si je pa nabral kot glasbenik. Če je odlikovanje kdo zaslužil, ga je Aljaž. Iskreno čestitamo!

PEVČEVE PESMARICE imamo v zalogi še oba dosedanja letnika. Pevci, društva, se gajte po njih. Cena je na vso moč nizka:

12:50 Din za izvod; kdor jih naroči več skup, dobi znaten popust. — V bližnjih dneh dobimo še III. letnik, ki je poln najrazličnejših učinkovitih skladb, ki so vse, kolikor so jih javno peli, naredile velik vtis. Cena 12:50 Din. Pevci, zbori, naročajte!

»PEVSKA ZVEZA« NA KATOLIŠKEM SHODU. Nikoli še ni bil tako jasno podan dokaz, kako je »Pevska zveza« potrebna, kot prav ta veličastni dan. Kdor je doživel prejšnje katoliške shode, ve, kako nas je prav pri njih najslovesnejšem delu — pri sv. maši — motila ali mučna tihota ali godba s trobili, ki so igrala nekaj mašnih pesmi. Nešteto krat se je po tistih dneh ponavljala beseda: »Ko bi bil vsaj en zbor kaj zapel!« — In zdaj — nad sto zborov je bilo priglašanih, nekaj jih je prišlo nepriglašanih, tako da je pred uršulinsko cerkvijo stal zbor dobrih štirinajst sto izvežbanih pevcev. Ne le izvežbanih, ampak tudi skrajno discipliniranih. Ta iz vseh krajev slovenske zemlje zbrani zbor, v katerem so sodelovali od doktorjev, profesorjev, inženjerjev, učiteljev preko naših vrlih organistov in njih pomočnikov kmetskih mož in mladeničev, od klobuka mestne gospe in gospodične do preprostega robca naših brhkih kmetijskih deklet — ta zbor-orjak je pel enovito kakor da je to kvartet, sestavljen iz najbolj šolanih solistov. Kako lep, čist, živ, jassen je bil sopran; nobene trdote, niti enkrat nisi čutil najmanjšega pritiska. In bas, bas! Kako se je veličastno vozil nad prostranim trgov kot na orlovskih krilih — sama mehko ga je bila, kakor dehteče olje se je izlival nad naše glave. Dalje ta prožni, voljni, gibki, izraziti, kar božajoči tenor, kako je vzvaloval, kako se dvigal, rastel pod božje solnce, da nam je srce zaslanjalo v blaženem čuvstvu vznesene radosti! Najbolj pa je poročevalčevo uho občudovalo divni alt, alt, ki je sicer popolnoma skrit, da ga človek s trudom zasleduje: to pot je bil vsak ton čisto jassen, vsaka, količkar pomembna glasbena misel je bila čudno izrazita in določna. — Poleg tega ta neverjetno točna in čista intonacija, ta prožna dinamika, to silovito stopnjevanje, ki je naraščalo v nebotične višine, v nezasišano silo, da je človeku mraz šinil po hrbtu in zastajal dih, pa zopet to rahlo upadanje, ki je liki mehka krila legalo nad zbrano množico... Celo z agogičnimi anomalijami je pevovodja mogel nas in sebe malo posladiti. Prezreti tudi ne smemo popolnoma nepričakovane čiste izgovarjave, ki je bila tako jasna, da se je vsaka beseda izborna razumela — ne le v bližini na trgu, ampak celo v daljo, na ljubljanski Grad so poslušalci celo neznano besedilo čisto točno sledili. Petje je bilo brezhibno, lepšega, silnejšega vtisa se ne spominjamo, da bi ga bila kdajkoli na nas napravila katera koli glasbena prireditve. To je bilo morje blaglasja, ki je globoko prevzemalo vse zbrano ljudstvo. Zato ni čuda, če so visoki gostje s kraljem vred ves čas očitno z napeto

pozornostjo poslušali to sijajno petje, če so se visoki cerkveni in svetni dostojanstveniki izražali, da je bil za srce to višek vse nedeljske glorijske, če ljudje, ki so se namenili, da med mašo opravijo določene molitve, celo med odmori niso zmogli niti ene besedice — tako jim je bila duša prepolna blaženstva, ki ga je petje razlivalo nad pobožno množico. Najgloblje v dušo so pa po soglasni sodbi segala tista mesta, kjer so imeli moški glasovi nekaj važnega povedati. Čustvom, ki so ga ta mesta vzbujala se z besedo niti bližati ne moremo. — Tako je bil tudi za »Pevsko zvezo« in nje pevovodja prof. Bajuka ta dan dan doslej največje slave in najsijajnejših uspehov. Če bo »Pevski zvezi« dano, da bo mogla vsaj brez večjih ovir nadaljevati svoj krepko zastavljeni korak, če je ne ugonobe grozeče težke gmotne neprilike, če doseže svoj ideal, da bodo organizirani v njej vsi naši zbori, potem utegnemo v nekaj letih doživeti, da bo pelo — od Maribora do danes smo se v treh letih početvorili — da bo, pravim, pri prihodnji veliki katoliški prireditvi pelo štiri ali pet tisoč izborna izvežbanih, strogo discipliniranih pevcev. — (Iz »Slovenca« 4. septembra 1923.)

IZ SEJE ART. ODSEKA: Odsek je pritegnil v svoj odbor g. Herija Svetela iz Ljubljane, ki je mandat sprejel. Storjenih je bilo več važnih sklepov, kako dvigniti »Pevca«. Temelj in pogoj vsemu napredku je pa veliko število naročnikov. Zato prosimo: Agitirajte za

»Pevca«, nabirajte mu naročnikov! Poročajte o delovanju zborov!

IZ ODBOROVE SEJE: Ker je zvezni tajnik prestavljen nagloma v Belgrad in je redni stik odbornikov s pisarno radi stanovanjskih razmer zelo otežkočen, daje vsa potrebna pojasnila v društvenih zadevah g. Lavrič v Jugoslov. knjigarni.

VSEM ZBOROM: Razposlali smo položnice za članarino. Zbore opozarjamo, da »Zveza« brez sredstev ne more delovati in da sredstev nima. Prosimo torej, naj nam članarino vsi zbori čimprej pošljejo. Odbor ima lepe načrte, ki bi za našo pesem in pevsko umetnost veliko pomenili, pa jih zaradi pomanjkanja sredstev ne more izvršiti.

Razposlali smo tudi nekaj prošenj na naše den. zavode. Prosimo naše pevce in prijatelje, naj te prošnje tam, kjer morejo, podpirajo. Velika škoda bi bila, če bi morala »Zveza« prenehati.

RAZPIS NAGRAD ZA IZVIRNE PESMI. Kakor lani je tudi letos razpisal odbor na predlog art. odseka za izvirne meš. zборе 3 nagrade, in sicer eno za 2000 K, dve pa po 1000 K. Nagrajene pesmi izidejo v »Pevcu«, druge pa porabi uredništvo po možnosti in vrednosti tudi za »Pevca« in dobe običajne nagrade. Rokopise vrnemo le na zahtevo. Rok do 1. febr. 1924. Pesmi morajo imeti namesto skladateljevega imena geslo in priloženo zaprto pismo z geslom. V pismu pa naj bo natančen naslov skladatelja. — Odbor P. Z.

IZ NAŠIH OKROŽIJ

CELJSKO PEVSKO OKROŽJE. OBČNI ZBOR DNE 7. OKTOBRA 1923. Navzoči odseki: Celje, Dobrna, Griže, Šmartno na Paki. Sv. Jurij ob Taboru in Trbovlje. Predsednik Lasbacher Anton otvori občni zbor in iskreno pozdravi navzoče. Zahvali se jim za njihovo vztrajnost, ki je pripomogla, da moremo danes prirediti okrožni koncert. Prosi jih, naj tudi nadalje ne opuste dela, ampak naj pridno goje petje in širijo hašo lepo slovensko pesem med narodom. Tajniško poročilec poda Franc Jerič: V okrožju je bilo včlanjenih 8 odsekov, in sicer: Celje, mešani zbor (30 pevcev); Dobrna, moški zbor (8 pevcev); Griže, ženski zbor (12 pevk); Šmartno na Paki, mešani zbor (25 pevcev); Sv. Jurij ob Taboru, mešani zbor (48 pevcev); Trbovlje, moški zbor (24 pevcev); Teharje, mešani zbor (30 pevcev) in Braslovče, moški zbor (15 pevcev). Odsek v Vojniku, ki je bil zelo dober, je radi notranjih neprilik prenehal delovati, vendar pa se je v najnovejšem času zopet pričel gibati in prične v kratkem z novimi močmi vaditi. Isto velja tudi o odseku Sv. Jurij ob juž. žel. Vsi drugi odseki delujejo precej živahno, kar je treba pohvalno omeniti. Obžalovati je, da odsek na Teharjih ni prijavil ude-

ležbe na današnji okrožni prireditvi, kljub temu, da je odsek dober. V celjsko okrožje bi bilo potrebno pritegniti tudi odseke v Šoštanju in v Šmartnem pri Velenju ter mogoče Rajhenburg, ker ti odseki nimajo svojega okrožja in so radi tega nekako osamljeni. Tajnik prosi vse odseke, naj na razne okrožnice točno odgovarjajo. Blagajniško poročilo, ki ga poda namesto iz okrožja odšlega g. Praska, tajnik Jerič, je enostavno. Dohodkov nič, izdatkov nič. Stroški za okrožnice so se pokrili iz privatnih sredstev. — Okrožni pevovodja g. A. Mihelčič pojasni, da okrožne prireditve niso nikakr tekmata odsekov med seboj, ampak imajo samo namen, pevce navdušiti za lepo slovensko pesem. Naj bode odsek še tako maloštevilčen, nikar naj se ne boji nastopiti, ampak naj pogumno po svojih močeh pomaga k uspehu. Poziva vse odseke na nadaljno vztrajno delo. Na predlog g. Hrastelja se izvoli sledeči okrožni odbor: Lasbacher Anton, kaplan, Celje, predsednik; Jerič Franc, tajnik Ljudske posojilnice v Celju, tajnik; Močan Jos., davčni upravitelj v Celju, blagajnik; Mihelčič Alojz, vinski trgovec, okrožni pevovodja. V širši odbor spadajo vsi predsedniki odsekov. Sklene se, da se vrši prihodnja pevska pri-

reditev v Trbovljah 1924 v poletju. Dan do-
loči vsaj dva meseca pred prireditvijo odsek
v Trbovljah in ga javi okrožju. Prireditve
naj bi se po možnosti vršila v začetku julija.
Ker se nihče več ne oglasi k besedi, zaključim
predsednik občini zbor. — Jerič, zapisnikar.

IZ CELJSKEGA OKROŽJA: Celjsko pev-
sko okrožje je priredilo v nedeljo 7. oktobra
okrožni pevski koncert v veliki dvorani Na-
rodnega doma v Celju. Nastopilo je posa-
mežno in skupno 6 zborov s sledečim spo-
redom: Dobrna, moški zbor: Lahko noč
(Vogrin), Jadransko morje (Hajdrih); Re-
čica na Paki, meš. zbor: Triglav (Flejšman),
Noč na Savi (Iv. Ocvirk); Griže, ženski zbor:
Na morju (Ferjančič); Lahko noč (Ferjan-
čič); St. Jurij ob Taboru, meš. zbor: Rož-
marin (dr. Lukman), moški zbor: Vaso-
valec (Adamič); Trbovlje, moški zbor: Utop-
ljenka (Križkovski), Mlatiči (Mašek); Celje,
meš. zbor: Na goro (Juvanec), Zlata kanglica
(dr. Schwab); vsi zbori skupaj, mešani zbor:
Ne zveni mi (Aljaž), moški zbor: Večerna
(po Beethovenu), Triglav (Aljaž), mešani
zbor: Naša zvezda (Nedved).

KONCERT CELJSKEGA PEV. OKROŽJA
(v nedeljo dne 7. oktobra v Narodnem domu
v Celju) je zbral šestoro zborov za javni
nastop. Dvorana je bila polna. Najvišje sta
se povzpela — da ju navedem po abecedi
— mešani zbor iz Celja z dobro
odtehtanimi, izrazitimi glasovi, prijetnim,
mehkim zvokom celote, ki se je zlasti v
dr. Schwabovi »Zlati kanglic«
stopnjeval proti višku do prevzemajoče moči,
in ni bilo drugače, da so jo morali ponoviti;
navzočega skladatelja so poslušalci pozdrav-
ljali in mu gromovito vzklikali — in moč-
ni moški zbor iz Trbovelj, ki je
posebno v Križkovskega »Utop-
ljenki«
s čisto intonacijo, jasno, prav nič
zabrisano, težko modulacijo pokazal svoje
vrline. Moški zbor z Dobrene, ki
je majhen po številu, pa dobro izvežban, da
polno, voljno, celo čuvstveno mestoma doni,
je vso prireditev srečno otvoril. Vogri-
nov »Lahko noč«
so tehnično še bo-
lje peli kot »Jadransko morje«. —
Mešani zbor iz Rečice na Paki
se je posebno potrudil za učinkovita dina-
mična nasprotja, zelo je ugajal prijetni dvo-
govor med basom in ostalimi glasovi v
Ocvirkovi »Noči na Savi«. — Ženski zbor
iz Griž, ki je nastopil navzlic nepriliki,
da se tretjina članic zaradi obolenosti ni
mogla udeležiti, je bil ljubek intermezzo z
dvema mirno tekočima Ferjančičevima
skladbicama. — St. Jurij ob Taboru je
podal v mešanem zboru dr. Lukmanov
iz iskrene preprostosti v trpko bol rastoči
»Rožmarin«
v moškem pa Adami-
čevega »Vasovalca«
kar ognjevit, da
ga je moral ponoviti. Zbor je številen:
nad 50 pevcev. Petje vseh zborov skupaj
(nad 150 pevcev) je bilo ritmično kot vlito,
tudi dinamičnih in agogičnih lepote nismo
povsem pogrešali, tako da je bil vtis dober,

mogočen, zlasti tedaj, ko se je ogromna gla-
sova množica začela dvigati, rasti, kupičiti.
Posebno učinkovito je bil moški zbor. Za
glasovni material, pred vsem za I. tenor
je bil ta združeni zbor zavidanja vreden.
— Da bo poročilo čisto pravično, naj ome-
nimo še nekatere slabosti, ki so se zdaj
pa zdaj pokazale. Pred vsem so to nepo-
trebni presledki, ki misel pretrgajo ali celo
ritmu groze, da ga iz ravnesja vržejo, ali
pa vsaj gibko hod napeva zadržujejo. Prav
tako bi bili konci včasih mnogo bolj ognje-
viti, ko bi pevovodje koncem običajno pred-
pisani ritardando in decrescendo prezrli.
Semtertja se je pojavila tudi kakšna ostri-
na v sopranih, vendar pa moramo reči, da
so se naši podeželski zbori, ne vemo po
katerem srečnem naključju, čudovito ome-
hčali; to bomo imeli že od naše naravne
darovitosti in od gibkega čuta, ki se vsemu,
kar se mu dobro zdi, tako hitro in lahko
prilagodi. Treba se bo vsem zborom priva-
diti, da bodo l v zaprtih zlogih izgovarjali za
v, da se bo torej »pel«
glasilo »pev«, »solza«
glasila »sovza«
itd. — In še to naj poudarim,
da nismo imeli prav prevečkrat toliko plemi-
tenega užitka kot pri celjski prireditvi.

KONCERT LJUBLJANSKEGA OKROŽJA
»PEVSKE ZVEZE«
V NEDELJO 5. AVGU-
STA PRI SV. HELENI: Nastopilo je sedem
zborov ljublj. okrožja v sledeči vrsti: Ihan
(11 pevcev), St. Jakob (16), Šmartno (17),
D. M. v Polju (24), Sv. Helena (23), Viš (30),
oddelek »Ljubljane«
(42). Vsak zbor je zase
zapel dve pesmi, vsi zbori skupno 163 pev-
cev) poleg pesmi pri petih litanih še tri
pesmi. Ne da bi se spuščali v oceno posa-
meznih zborov, moramo pribiti sledeče, na
moč razveseljivo dejstvo: vsi nastopajoči
zbori so svojo nalogo častno rešili, vsak je
po srečni izbiri skladbe in po zadovoljivem,
pogosto prav lepem petju, ki je večkrat me-
jilo na izbrano, tehnično vzorno podajanje
zadostil, ne prereditel prekosil celo strožje
pričakovanje. Če odštejemo pri par zborih
redke akorde, ki so vsled nenavadne modu-
lacije težje izvedljivi, smo z zadovoljstvom
poslušali v splošnem jako čisto intonacijo
brez vsakršnega padanja, celo pri pesmih,
ki bi vsled svoje višine to opravičevale (n.
pr. visoki a in b v sopranih). Prav tako je
bila agogika gibka, kar je seveda skladbam
dalo zelo živega izraza; dobra je bila tudi
dinamika, v celoti prav dobra deklamacija,
tako da se nam je marsikateri zbor, ki smo
ga že prej slišali, vsled velikega napredka
zdel čisto prenovljen. Skupni zbori, dasi
prostor ni bil najprimernejši, so bili narav-
nost mogočni; in ta točnost, gibkost, voljna
prožnost: nemogoča bi bila, če bi ne pre-
veval naših zborov enoten duh. Še to naj
omenimo, da so bile skladbe deloma težke,
precej obsežne, nobena manj vredna, marsi-
katera zelo učinkovita, n. pr.: Foersterjeva
»Ljubica«, Lajovčeva »Kiša«, Gerbičeva
»Barkarola«, Klemenčičeva »Oj pogledite ve-
ptičke«, K. Adamičeva »Ples kralja Matjaža«

itd. — Nepričakovano veselje so udeležencem napravili poljski in češki gostje-časnikarji, ki so se pripeljali na dveh avtomobilih, da si ogledajo našo prireditve. V imenu P. Z. jih je pozdravil nje predsednik, se zahvalil za izredno čast, ki so jo s svojim obiskom izkazali, in v kratkih besedah podal zgodovino, cilje in sredstva P. Z., na kar je pevec in poslušavec nagovoril urednik »Venkova« g. Cvančara, opozarjajoč na to, da je Čehe ravno pesem bodrila v najtežjih trenutkih po geslu: s pesmijo k srcu, s srcem k domu. Izmed Poljakov je urednik »Gazete puranne« g. Sadzewicz poudarjal, da je presenečen nad lepoto Slovenije, nad brdkimi vasmii, nad čistočo, snago naših domov, nad lepimi cestami, nebotičnimi gorami, še bolj pa nad živahnim društvenim življenjem, nad ubranim petjem; želi, da bi naši pevci s svojo pesmijo prišli v Varšavo, da si tam podamo roke in s pesmijo utrdimo vezi med Poljsko in Jugoslavijo. — Po koncertu so imeli pevovodje prijateljski razgovor o dobrotah, še več pa o slabostih, ki jih je prireditelj pokazala.

IZ LJUBLJANSKEGA OKROŽJA: »Ljubljana« je priredila o priliki V. kat. shoda v nedeljo 26. in pond. 27. avgusta v »Unionu« dva koncerta. Izvajala je Sattnerjev oratorij »Assumptio« s prav lepim uspehom. Sodeloval je polni orkester drav. div. oblasti in p. K. Kolb iz Zagreba (bas), druge moči so bile vzete iz zbora: sopran ga. Bajukova, tenor Fr. Smodej, predsednik »Ljubljane«.

RAKOVNIK — LJUBLJANA. Naš zavod je 27. maja obhajal svoj glavni praznik Marije Pomočnice. Naši gojenci proslavljajo nebeško Kraljico z molitvijo in petjem. Akademija na predvečer je prav-lepo uspela. Zapeli smo Premrlovo: »Za gore že solnce hiti« in Zahlfleischevo: »Ave Marija« s spremljevanjem godbe. Gojenci so zaigrali dve koračnici in Offenbachovo Barkarolo. Zapeli smo tudi Sardenkovo »Venčarico«. Pri Šmarnicah zvečer je zavalovalo morje glasov, ko smo intonirali litanije. Nato je deški zbor zapel dve Sattnerjevi »Šmarničnici«. — Drugo jutro je ob 5. uri pel zbor zunanjih pevcev, kjer smo peli Gruberjevi: »V mesečnem žaru« in »Prošnjoc«, Sattnerjevo: »O Marija, divni cvet« in Klemenčičevo: »Kraljica vigradic« in Kimovčev Tantum ergo (IX). Ob pol 10. uri smo pri pontifikalni maši (opravi jo je zagrebški nadškof dr. Ante Bauer) peli Foersterjevo: »Missa S. Caeciliae«, Zahlfleischevo: »Ave Marija«, L. V.: »Saepe dum Christi« in »Hvalo večnemu Bogu« za jubilej ljubljanskega vladike, vse s spremljevanjem godbe. Po kosilu je bil koncert godbe gojencev na Rakovniku. Nato je bila procesija, kjer sta sodelovali obe salezijanski godbi in zbor zunanjih pevcev. Po procesiji je bila telovadba mladinskih gojencev in koncert ondotne godbe. S tem je bila slavnost zaključena. Bog nam daj še mnogo takih dni.

Vinko Lovšin.

DOBRNA PRI CELJU. Bolj majhni smo, pa se nismo upali takoj s poročili v svet, dokler nas ni uredništvo izbežalo, da smo se oglasili iz našega kota.

Gojiti lepo slovensko pesem je že samo na sebi in za vsak kraj ena najvažnejših kulturnih nalog. Za našo Dobrno je pa to delo še posebno važno, ker prihajajo k nam tujci od vseh strani in našo pesem res radi poslušajo.

Domače »Bralno društvo« je že od nekdaj gojilo petje, ker ga je potrebovalo za prireditve. Nastopal je navadno mešani ali ženski zbor. Pred vojsko je pa vnet organist spravil skup tudi moški zbor. Redno in uspešno deluje moški zbor šele dve dobri leti, prej je bila šele začetna šola.

Lansko leto in letos je moški zbor nastopil pri prireditvah v društvu, v toplicah in je bil tudi v Celju na Zvezini prireditvi lanskega leta, letos pa v Šoštanju in na okrožni prireditvi v Celju zdaj oktobra meseca. Napravil je tudi skupno božjo pot ob priliki romanja na Brezje in na katoliški shod. Na Brezjah je zvečer nastopil v cerkvi pri službi božji, no, seveda potem še pod kostanji za lahko noč.

Doma smo nastopili letos na ta način, da je bil prirejen »večer slov. pesmi« v korist Jug. Matice. Na ta način nam prenapeteži niso mogli napraviti tega, kar so storili »Ljubljani« v Rogaški Slatini. Pevski zbor je bil počaščen z vencem in s šopkom.

Ob tej priložnosti naj omenim mnenje Srbov, ki so se najprej čudili, da nismo nastopili v — frakih, potem pa so se čudili, da so to »radnici i seljaci«. Nekaterim tudi ni bilo prav, da smo peli le slovenske pesmi, ne pa tudi njihovih. Pa smo jim razložili, da je naš namen gojiti in njim podajati le slovensko pesem. Kajti le našo pesem moremo mi zapeti iz srca, nikakor pa ne njihove narodne pesmi tako, da pride — do veljave.

Imeli smo tudi privatno večerno zabavo, nazvano »hrvaški večer«, na povabilo nekega prijatelja iz Zagreba. Kljub temu, da so belgrajski Orjuni, ki so bili tu, mislili, da bo kaj hujšega, je večer minil v splošno zadovoljnost. — Zdaj, ko se bliža zima, bomo skušali zbor izboljšavati z rednimi vajami, z nastopi v domači cerkvi, kjer zbor že več kot eno leto redno peva pri jutranji službi božji, in morda še napravimo kako prireditev. Vam bomo pa sproti naznanjali, da ne bo treba za vse leto nazaj kot zdaj, če Vas bo še zanimalo.¹

IZ RADOVLJSKEGA OKROŽJA: Pevski zbor v Radovljici je priredil koncem novembra dva dobro uspela koncerta. Poročila nismo prejeli. — V nedeljo 16. dec. je isti spored ponovil na Jesenicah.

¹ Seveda, seveda! Ko bi vsak zbor podal račun, koliko važnega dela bi ostalo zabeleženega v naši kroniki. Koliko važnega gradiva za zgodovino slovenskega petja!

KONCERT PEVSKEGA IN GODBENEGA ODSEKA PROSVETNEGA DRUŠTVA V RADOLJICI dne 25. novembra je izborni uspel. Na okusno dekoriranem odru ljudskega doma je nastopilo 13 pevcev moškega in 26 mešanega zbora ter 8 članov orkestra (2 prvi violini, 1 druga, flauta, pozavna, čelo, pianino, harmonija). Posebno mogočno in gibčno je nastopal v 6 skladbah mešani zbor. Najbolj je pač ugajala dramatična dr. Schwabova »Zlata kanglica« in poredno nagajivi Adamičev »Ne maram za te, k' nimaš hiše svoje«. Skladbi je moral zbor ponoviti. Moški zbor je z izrazitimi glasovi, prijetnim in mehkim zvokom zapel zlasti Ipavčovo »Savsko«; Prelovčev »Oj, Doberdob, slovenskih fantov grob« pa tako nežno in občutno, da je privabil marsikomu solzo v oko. Tudi še mladi salonski orkester je svojo nalogo pri prvem koncertnem nastopu vrlo dobro rešil in so mu pod sedanjim vodstvom zagotovljeni vedno večji uspehi. V splošnem je bila zelo srečna misel, med petje vstaviti orkestralne točke. Dvorana je bila vkljub izredno neugodnemu vremenu polno zasedena in občinstvo je velik trud in delo pevovodij in zborovih članov z glasnim ploskom iskreno priznavalo.

TEKMA PEVSKIH ZBOROV V ŠOŠTANJU. Pri orlovski okrožni prireditvi v Šoštanju dne 22. avg. je bila tudi tekma pevskih zborov. Tekme se je udeležilo 5 zborov. Pevski zbori so skupno zapeli Nedvedovo »Našo zvezdo« in Aljažovo »Ne zveni mič. Pri skupnem nastopu je sodeloval tudi pevski zbor odseka K. i. d. iz Celja. Posamezni zbori so nastopili s sledečimi pesmimi: Sv. Jurij ob Taboru (pevovodja Drole), Nedved »Nazaj v planinski raj«, dr. Lukman: »Rožmarin« in Adamič: »Vasovalec« (moški zbor). Zbor je močan in je vse tri pesmi prav lepo prednašal; posebno je ugajal

»Rožmarin«. Pevski zbor Dobrna pod vodstvom kaplana Hrastelja je zapel: Aljažev »Peričnik« in Sattnerjevo »Na planine«. Zbor sicer ni velik, a njegov nastop imponira. Glasovi so enakomerno zastopani in gibčni. Sv. Andraž (pevovodja Blagovinšek): Posiljevac: »Gorska pijesma« in Aljaž: »Slovenska zemlja«. Zbor je v splošnem ugajal. Lepo so prednašali »Slovensko zemljo«. Šoštanjski naraščajski zbor je zapel Hladnikov »Večerni zvon«, Vodopivčovo »Ptici« in »Mav čez izaro« (pevovodja kaplan Gril). Prav dobra misel, da pri pevskih prireditvah nastopa tudi naraščaj; saj dobi s tem pogum in vztrajnost za nadaljnje delo. Pesemce so iz otroških grl prav prijetno donele. Šoštanjski mešani zbor (pevovodja Saller) »Domovini«, Vodopivčovo »Bratje v kolo se vstopimo« in Zajčev »U boj« (moški zbor). Prav zanimivo je bilo poslušati pesem »Bratje v kolo se vstopimo«, katero je pel zbor 7 bratov s pevovodjem vred. Splošno se mora reči, da je prireditev prav dobro uspela, in je čestitati gg. kaplanoma Karu in Grilu, ki sta dala pobudo, da se je napravila o priliki orlovske prireditve tudi pevska prireditev. Alojzij Mihelčič.

V TRŽIČU se glasbeno življenje, kakor posnemamo iz časniških poročil, zelo živahno in lepo razvija v vseh mogočih smereh. Nastopa zbor, solisti, na sporedu so pogosto tudi instrumentalne točke. Udeležba je vselej velika. — Prav bi bilo, da bi Tržič in vsak kraj v »Pevcu« objavljali poročila o glasbenem delovanju. V dnevnikih se vse porazgubi. V morju stotero in tisočero raznih vesti tako poročilo za bodočnost nič ne pomeni. V »Pevcu« pa bo svojo veljavo ohranilo za vedno.

PEVSKI ZBOR IZ IHANA je priredil 28. oktobra koncert v Grobljah. Poročila ni.

RAZNE VESTI

Uspeh balalajk. Nemška revija »Neue Musikzeitung« poroča o velikem uspehu nekega ruskega orkestra balalajk v Karlsruhe. Trikrat so Rusi nastopili in vsakokrat je bila dvorana popolnoma razprodana.

Balalajka je rusko narodno glasbilo; podobno je trivogelni kitari. Drugo rusko narodno glasbilo je domra, ki je podobna naši tamburici. Pri balalajskem orkestru se uporabljajo balalajke in domre različne velikosti, enako kakor pri nas tamburice. Balalajke in enako tudi domre imajo po tri strune, ki pa se pri igranju ne trzajo s trzaličco kakor pri tamburici, ampak se udarjajo s prsti kakor pri kitari. Balalajski orkester obstoji iz sledečih različnih instrumentov: prva domra (strune: h'—e''—a''), druga domra (strune: e'—a'—d''), altovska domra (strune: e—a—d'), basovska domra (strune: E—A—d), pikolo-balalajka (strune: e''—e''—a''), prva balalajka (strune:

h'—e''—a''), druga balalajka (strune: a'—a'—d''), altovska balalajka (strune: e'—e'—a'), basovska balalajka (strune: e—e—d'), kontrabasovska balalajka (strune: E—A—d).

Vinko Vodopivec.

† **ČASTNI KANONIK JOSIP MEŠIČEK.** Dne 10. septembra je v Brežicah umrl dekan in častni kanonik — mestni župnik Jos. Mešiček, ki mu pač »Pevce« mora postaviti spomenik s par skromnimi vrstami. Rojen je bil v Sevnici ob Savi 1865, posvečen 1887. Večji del svojega duhovniškega delovanja je vršil v Brežicah. Bil je blag značaj, poln dobrohotnosti napram vsakomur, zato je vkljubo telesni hibi — leva noga mu je bila od rojstva pohabljena — bila sama vedra veselost in šaljivost, tako da je v vsaki dobri družbi bil duša dobre volje. Vselej je bil vreden in vnet duhovnik in pomočnik svojemu ljudstvu v dušnih in časnih zadevah —

bogat v svojem siromaštvu! — hkrati pa zelo tenkočuten glasbenik. Genljivo ga je bilo poslušati, kako je s svojim toplim baritonom pri frančiškanih v Brežicah, dokler je mogel, vsako leto zadnje dni velikega tedna v koru antifoniral in psaliral. Kot večak na citrah ni le marsikomu pomogel kot učitelj do obvladovanja tega instrumenta, ampak je tudi izdal zanj »Venec slovenskih pesmij« (2. natis) ter v 1. zv. »Slov. citrarja« koračnico »Pozdrav slov. citrarjem« (oboje izšlo pri Schwentnerju). Zlasti pa treba še poudariti, da je kot pevovodja imel v prejšnjih časih gotovo enega najboljših pevskih zborov v slov. Štajerju, in sicer tako v cerkvi kakor v Citalnici. Nikdar ni pustil peti zgolj šablonski, marveč je z izbranim umetniškim čutom znal vsaki pesmi vliiti življenje ter je s premišljeno agogiko dosegal velike uspehe. — Kot vešč risar je zlasti tudi umetnine upodabljaljočih umetnosti vedel visoko ceniti in na njih lepote opozarjati. — V Bogu naj se zdaj veseli Resnice ter uživa Lepoto in Dobroto!

F. S. Spindler.

NAJNOVEJŠA OPERA RISTO SAVINO. VA: »GOSPOSVETSKI SEN« je po absolutno glasbeni strani izvrstno delo in je v gledališču tudi uspelo. Začenja se z mogočnim prologom, ki ga je sijajno odpel Betetto, nato pa v treh slikah razvije zgodbo ustoličenja koroškega kneza Bernarda in njegove žentive z Juto, hčerjo češkega kralja Otokarja I. Premisla. Če se še drugi del I. dejanja scenično nekoliko poživi in se duet z negibnim dejanjem za spoznanje stesni, bo opera še privlačnejša. Skladatelju k srečni skladbi iskreno čestitamo.

GLASBENA PREDAVANJA ZA MLADINO se z velikim uspehom vrše nekako vsako drugo nedeljo v ljubljanski Filharmoniji. Dr. Kozina v kratkem uvodu poizkuša razložiti vsebino glasbenih točk, ki jih podajajo naše najboljše moči. Doslej sta nastopila dva najboljša pevca ga. Lovšeto-va in g. Betetto pri prvi, pianist g. Noč pa tudi jako uspešno pri drugi prireditvi. Mladine se je v dvorani kar trlo. Hvalevredno delo.

SLAVNI SKLADATELJ PEROSI, ki je bil približno eno leto tako hudo duševno bolan, da se je zdelo, da je njegov glasbeni talent za vedno uničen, je zopet zdrav in z vso vneto zopet sklada Davidove psalme in celo koncerte dirigira z velikim uspehom. Kot dirigent je jako ognjevit, orkester mu odgovarja točno kot misel. Kar smo slišali v Rimu instrumentalnih koncertov, je bil morda samo še koncert, ki ga je vodil Rus Safonov, z enakim navdušenjem sprejet. Perosi je po naročilu papeža Pija X. preuredil l. 1905. enega najslavnejših pevskih zborov sveta, ki je hkrati najstarejši, saj ga je po izročilu ustanovil že papež Gregor Veliki (umrl 604.); to je takozvana »sikstinska kapela«, ki se je pred Sikstom IV. (do l. 1480.) imenovala »schola cantorum«. Ta zbor, ki ga zdaj vodi msgr. Casimiri, je letos v oktobru potoval po inozemstvu in prirejal jako uspele koncerte v Monakovem, na Dunaju, v Berlinu, Lipskem in drugod. — Perosi ima brata Marziana, ki je tudi izvrsten glasbenik. Med drugim je zložil veliko opero »Pompeji«, ki je po glasbeni plati polna lepota.

ZA DOBRO VOLJO.

KRIŽ SV. CECILIJE. Organist je imel ženo sitnico, ki se je vrh vsega imela še za sijajno pevko, pa je tako kavkala v zboru, da nobena druga sopranistinja ni mogla in hotela z njo peti. Pa jo je Bog k sebi poklical. Prijatelji in sosedje so ga prišli tolažiti. Tudi župnik je prišel in mu govoril tolažilne besede. Med drugim je dejal: »Nikar se ne žalostite. Glejte, Vaši ženi se zdaj dobro godi, že prepeva v nebeškem zboru pri sv. Ceciliji. — »Kaj, pri sv. Ceciliji v nebeškem zboru? pa da poje?« je ves preplašen odskočil ubogi organist; »no, s to bo pa sv. Ceciliji res pomagano, ta si je lep križ nakopala!«

Ob koncu starega, začetku novega letnika.

Tretje leto je »Pevce« obiskoval slovenske pevce, prijatelje lepe pesmi. Skromen je po svoji obliki, vendar pa že samo priloga z 29 pesmimi dvakrat odtehta borno naročnino. Za prihodnje leto upamo naročnikom s še lepšimi skladbami postreči. Imamo jih precej že v rokah, marsikaj nam bo pa donesal razpis konkurence, za katero nam je dober prijatelj našega stremljenja daroval naznanjeno vsoto 1000 Din, tako da P. Z. z razpisom ne bo obremenjena. Naročnino za prihodnje leto bomo morali dvigniti vsaj na 30 Din — natančno vsoto naznanimo po listih. Upamo, da nam stari naročniki ostanejo zvesti in da nam pridobijo še novih naročnikov, ker le potem moremo v današnjih razmerah tako težavno izdajanje lista uspešno nadaljevati.

Uredništvo.